

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА

Мај 2019.

Београд, јун 2019.

Садржај:

Уводна напомена	2
Резиме	3
Инфлациона очекивања финансијског сектора	4
Инфлациона очекивања привреде	4
Инфлациона очекивања синдиката	5
Инфлациона очекивања становништва.....	5
Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва	5
Описно исказана инфлациона очекивања становништва	6

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије почела је да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од јануара 2018. за Народну банку Србије спроводи агенција Испос. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014. и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Инфлациона очекивања представника свих сектора, осим становништва, и у мају су наставила да се крећу унутар граница циља Народне банке Србије ($3 \pm 1,5\%$).

Финансијски сектор очекује инфлацију тачно на централној вредности циља Народне банке Србије (3,0%) и за годину и за две године унапред, што су очекивања и представника синдиката.

Истовремено, привредници очекују да ће раст потрошачких цена за годину дана унапред бити 2,6%, а за две године унапред 2,9%, што су непромењене вредности у односу на претходну анкету. Становништво очекује да ће инфлација и у кратком и у средњем року бити 5,0%.

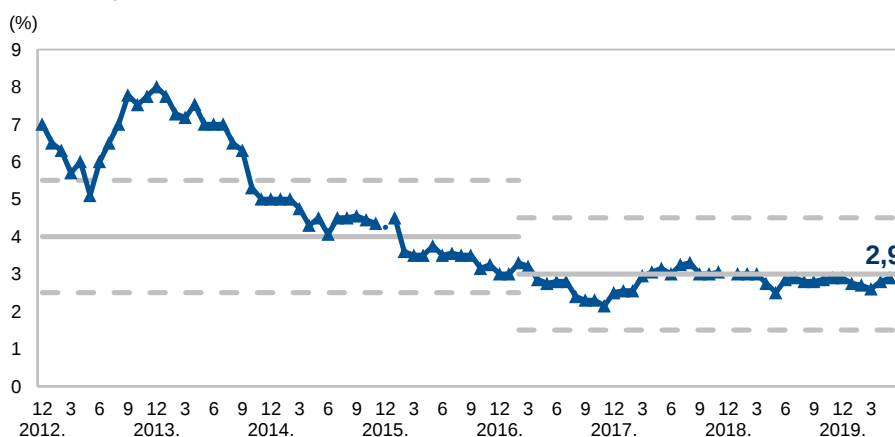
Усиђреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Према резултатима анкете агенције Ипсос из маја, краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора нашла су се на циљаних 3,0% (2,8% у априлу). Према анкети агенције Блумберг из јуна, инфлациона очекивања финансијског сектора за годину дана унапред, слично као у мају, такође су се нашла на циљу.

Вредност композитне мере инфлационих очекивања финансијског сектора¹ у мају приближила се централној вредности циља и износила је 2,9% (2,8% у априлу).

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Од октобра 2018, представници финансијског сектора за две године унапред очекују инфлацију тачно на циљаних 3,0%. Та очекивања крећу се у границама циља откад се статистички прате (март 2014. године).

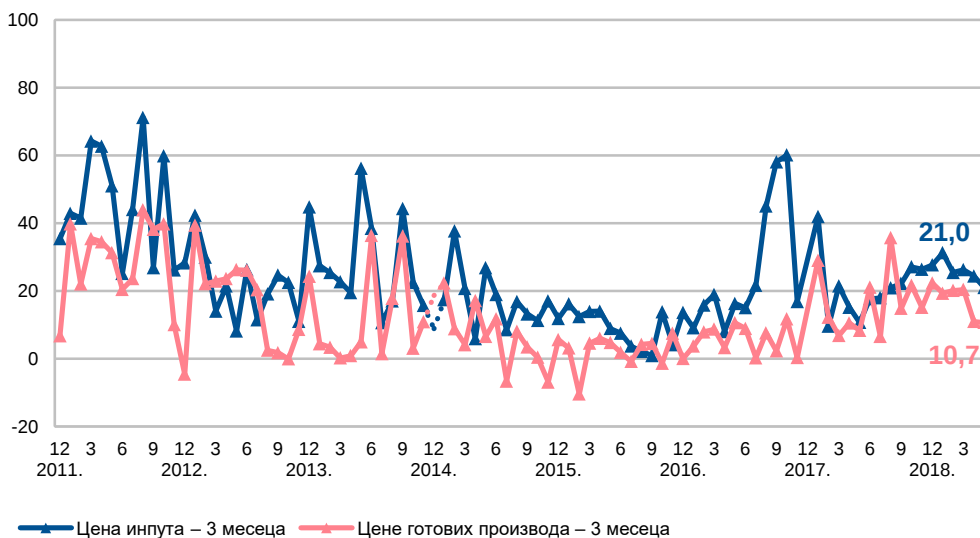
Инфлациона очекивања привреде

Инфлациона очекивања представника привреде остала су близу централне вредности циља и износе 2,6% за годину дана унапред и 2,9% за две године унапред.

¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкете агенција Ипсос и Блумберг. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

На очекивану ценовну стабилност указује и то да и даље највећи део привредника очекује стабилно кретање цена инпута како за три месеца унапред, тако и за годину дана унапред.

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

* Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.

Извор: Нинамедија/Ипсос.

Инфлациона очекивања синдиката

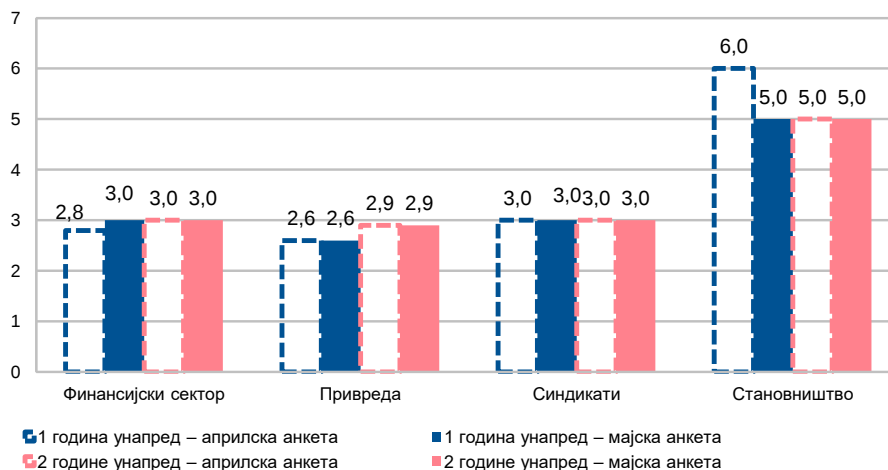
Према резултатима анкете агенције Ипсос, инфлациона очекивања представника синдиката и за годину и за две године унапред у мају су остала непромењена и наставила су да се крећу тачно на централној вредности циља Народне банке Србије (3,0%).

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва

Резултати мајске анкете агенције Ипсос показују да су краткорочна инфлациона очекивања становништва смањена у односу на април (6,0%) и у мају су износила 5,0%. Када је реч о средњорочним инфлационим очекивањима, она су остала непромењена на нивоу од 5,0%.

Графикон 3. Очекивана међугодишња инфлација за једну и две године унапред

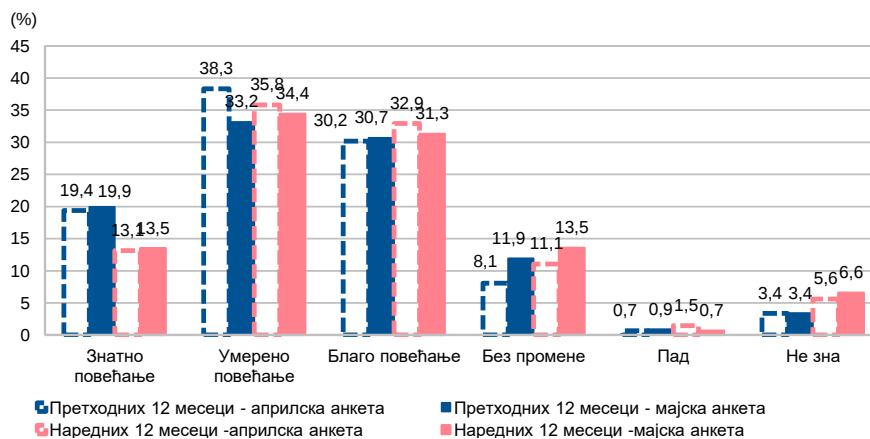

Извор: Ипсос.

Описно исказана инфлациона очекивања становништва

Према резултатима описне (квалитативне) анкете, највећи број анкетираних грађана (65,7%) очекује умерено или благо повећање цена у наредној години дана. Повећан је удео испитаника који очекују да ће цене у наредној години дана остати непромењене (за око 2 процентна поена), а истовремено је незнатно смањен удео оних који сматрају да ће оне умерено или благо порастати.

Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

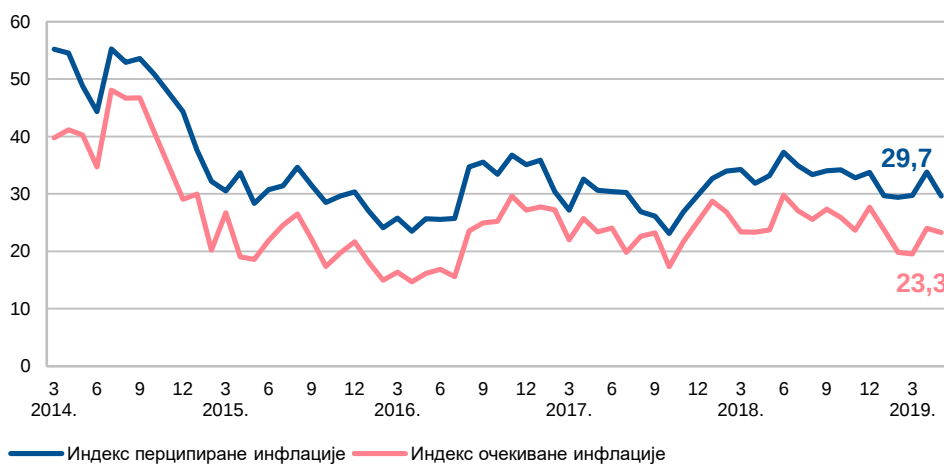
Извор: Ипсос.

У односу на претходну анкету, благо је виши НП испитаника који очекују раст цена горива, производа кућне хемије и месечних рачуна. Истовремено, смањен је проценат испитаника који очекује раст цена прехранбених производа.

Такво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу и доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

Становништво очекује да ће инфлација у наредних дванаест месеци бити нижа од инфлације у претходној години дана, на шта указује виша вредност индекса перципиране инфлације од индекса очекиване инфлације. Такво кретање резултат је тога што **део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних дванаест месеци не очекује да ће се то наставити у наредних дванаест месеци.**²

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва
(у индексним поенима)

Извор: Ипсос и прерачун НБС.

² Поменути индекс добија се као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016. (http://www.nbs.rs/system/galleries/download/pdf_ioi/ioi_02_2016.pdf).